

HÁJEK

duben
2021

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

Srdečně vítáme nové obyvatele, kteří nastoupili do našeho DS.

Dudková Ivana,
Hutyrová Marie,
Kallašová Marie,
Karasová Jiřina,
Křístková Taťána,
Limbergová Jarmila,
Měšťanová Danuše,
Mlejnek Bohumil,
Najman Jiří, Ing.,
Radiková Věra,
Saidlová Vlasta.

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů Praha 4 Háje,
K Milíčovu 734 a je neprodejný.

Na vydání spolupracují:
Michaela Menoušková,
Romana Ifkovichová,
Danuše Tučková,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

I. Karel Kryl (12.4.1944 – 3.3.1994) byl československý písničkář a básník, hlavní představitel československého protikomunistického protestsongu v letech 1963–1989.

Víte, kde se narodil?

- a) v Olomouci
- b) v Kroměříži
- c) v Jihlavě

II. Podle pověsti byl Řím založen 21. dubna 753 př. n. l. v ústí řeky Tibery. Kdo jej založil?

- a) Gaius Julius Caesar
- b) císař Augustus
- c) dvojčata Romulus a Remus

III. 12. dubna 1961 obletěl první člověk Zemi. Byl to?

- a) Jurij Gagarin
- b) Neil Armstrong
- c) Vladimír Remek

IV. 26. dubna 1986 došlo během technické zkoušky v Černobylské jaderné elektrárně k havárii. Kde elektrárna leží?

- a) na jihu Ruska
- b) v Bělorusku
- c) na severu Ukrajiny

V. 21. dubna 1926 se narodila Alžběta II., královna Spojeného království a nejdéle vládnoucí panovnice. Má celkem 4 děti.

Jak se jmenuje její jediná dcera?

- a) Alžběta
- b) Anna
- c) Viktorie

VI. 21. dubna 1990 zahájil papež historicky první oficiální návštěvu v Československu. Který papež to byl?

- a) Jan Pavel II.
- b) Benedikt XVI.
- c) Pavel VI.

VII. 23. dubna 1955 Otto Wichterle vynalezl zdravotní pomůcku, která usnadňuje život lidem do dneška. Která to je?

- a) protéza
- b) elastické obinadlo
- c) kontaktní čočky

VIII. 24. dubna 1949 vznikla v Československu mládežnická organizace, která měla nahradit komunisty zakázané skauty. Jaká organizace to byla?

- a) Sokol
- b) Pionýr
- c) Junák

IX. 30. dubna 1924 se narodil Ilja Prachař, český herec, dramatik a dabér († 10.8.2005). Zahrál si také v Krkonošských pohádkách. Jakou roli?

- a) Krakonoše
- b) Vypravěče
- c) Trautenberka

X. Podle staré tradice měl na Velikonoce dostat každý něco nového na sebe, aby ho beránek...

- a) nezatratil
- b) nepokakal
- c) nepoplival

Vážení čtenáři a luštitelé,
na otázky z březnového kvízu
odpovědělo 37 čtenářů.

Deset správných odpovědí měli:

**Marie Černohorská,
Anna Legnerová, Irena Krátká,
Přemysl Červenka a Team A2.**

Devět správných odpovědí měly:

Miroslava Hubínková a Team B1.

Osm správných odpovědí měly:

**Libuše Kopáčová,
Ludmila Lukavcová,
Hana Moravová,
Sáša Růžicková a Team A3.**

GRATULUJEME!!!

Nejvíce vás potrápily otázky
č. 4. a č. 10.

Důležitá informace: vyplněné kvízy
je nutné vhodit do schránky na
oddělení A0 **nejpozději do 20.
v daném měsíci.**

Později vhozené kvízy už nemohou
být započítány a uvedeny v časopisu
Hájek, a to z důvodu uzávěrky a tisku
časopisu.

*Zde si můžete přečíst správné
odpovědi.*

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

I. a) - 20. až 21. 3.

II. c) - práva

III. b) - Karlštejn

IV. a) - německé

V. b) - Svátek k výročí stávky
newyorských švadlen
v roce 1908

VI. c) - Braniboři v Čechách

VII. a) - Husitský král

VIII. b) - Nesnesitelná lehkost bytí

IX. c) - Hodonín – Slovácko

X. b) - dvakrát

● Příkaz dne: Buď šťastný! Lidi to děsně rozčiluje.

● Víš, jaký je rozdíl mezi mrazem a nouzovým stavem? Mráz na jaře skončí.

● Včera jsme koukali na film pro pamětníky. Lidé seděli v restauraci a někteří kouřili.

● Moje tělo v poslední době absorbovalo tolik mýdla a dezinfekčního prostředku, že když jdu čůrat, čistím toaletu.

● Už mi hrabe. Myju si ruce i při odchodu ze sprchy.

● Pohádky, na které se letos můžeme těšit:

Desinfekce nad zlato

Jak se očkují princezny

Jak Honza ke covidu přišel

Nesmrtelný PES

Šíleně pozitivní princezna

Alenka v říši dluhů

Sám doma v karanténě

Tři roušky pro Popelku

Prymulka a sedm hygieniků

Princezna se zlatou rouškou na ksichtě

S testy nejsou žerty

Taneček přes dvě odběrová centra

● Dobrá rada do karantény:

Nikdy nevynechávejte snídani!

Je nejdůležitější ze všech dvaceti denních jídel.

● Lékař mi povolil jednoho frťana před spaním. Dnes jsem šel spát už patnáctkrát.

● Říkali kdo může, ať pracuje z domova. Já jsem třeba střelní mistr v lomu a tak jsem musel zkontaktovat teroristy, aby mi poradili, jak odpálit nálož přes mobil.

● Když už máme zavřené hranice, co takhle ještě rozdělit se na Čechy, Moravu a Slezsko?
My v Čechách si necháme průmysl, Morava víno a Praha umělce a poslance...

● Jestli mám z něčeho strach, tak je to česká mutace lockdownu.

● Dnes byli poprvé od vzniku legendy spatřeni Blaničtí rytíři.

Snažili se mimo hlídané hraniční přechody nenápadně opustit republiku...

● Nejsem starý! Jsem super odolný!

Mám za sebou:

Černobyl.

Nemoc šílených krav.

Prasečí i ptačí chřipku.

Závadné maso z Polska.

Alkoholovou prohibici.

Zvládnou i pitomý Covid.

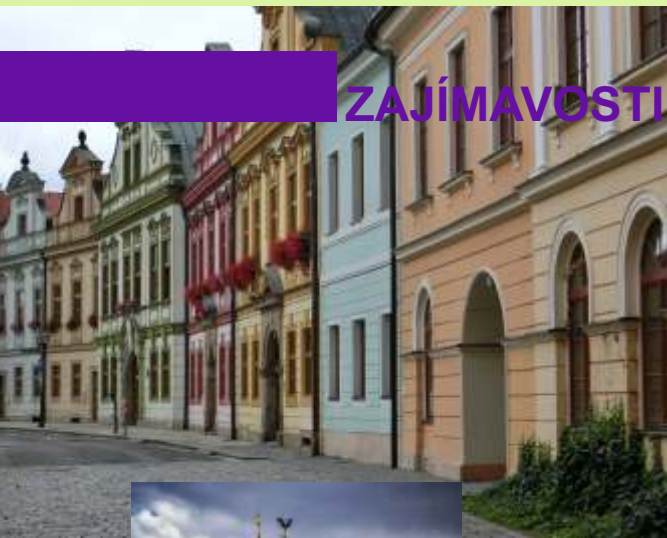
Zdroje: koronavirus-vtipy/, (Twitter, Facebook, archiv HN) <https://ceskokrumlovsky.denik.cz>

Vítání jara

Přichází jaro, sluníčko nesměle vykukuje a hned je lepší nálada. A tak cvičíme, sportujeme, tvoříme, zpíváme...

STŘEDOMOŘSKÉ OSTROVY - 4. díl

Tenerife

Tenerife je španělský ostrov, největší ze sedmi Kanárských ostrovů v Atlantském oceánu. Stejně jako celé souostroví Tenerife náleží z geopolitického hlediska k Evropě, ale geograficky je součástí afrického regionu. Leží přibližně 320 km od pobřeží Maroka v ostrovní oblasti Makaronézie, jeho rozloha je 2 034 km². Na ostrově žije více než 900 tis. obyvatel, je tedy nejvíce obydleným ostrovem Španělska. Topografickou dominantou ostrova je nejvyšší hora Španělska Pico de Teide s nadmořskou výškou 3 718 m. Na ostrově se nachází dvě lokality zapsané na seznamu světového dědictví UNESCO - město San Cristóbal de La Laguna a národní park Teide.

Velká radost a velké poděkování! Radost z toho, že jste vyslyšeli výzvu z březnového Hájku a poděkování za všechny příspěvky, které jste mi poslali. Některé jsem vtělila do sestavy textů pro literární soutěž Polabská vrba, které se náš domov tradičně účastní a několikrát ji vyhrál. Každopádně všechny příspěvky postupně otiskneme v Hájku. Tak pište dál, je to zábava, užitečná činnost a také zdravý prospěšný trénink. Hrát si se slovy opravdu není nic těžkého, někdy je člověk překvapen, co všechno se mu vybaví na základě jediného podnětu. Fantazii se meze nekladou, pište! Ukrátíte si dlouhou chvíli a navíc potěšíte své čtenáře a možná překvapíte sami sebe i své blízké.

Dana Tučková

Prudký vítr přerušil dodávku elektřiny

Stávalo se velmi často, že v době totality, v jednom z mnoha takto postižených míst, samot, městeček, ale nejvíce v obcích a malinkých, od světa odtržených vesniček, byla skoro denně přerušena dodávka elektřiny, a to bohužel nejen vlivem počasí a prudkým větrem, který potrhával vedení elektrického střídavého proudu. Často, opravdu až tak z devadesáti osmi procent, to měl kupříkladu na svědomí v jakési nejmenované obci jistý traktorista Venca, zeť velice váženého činovníka v onom záměrně bezejmenném kraji, který se po dobrém českém obědě v místní družstevní jídelně velice rád napájel lahvou dvanáctkou. Poté, než dokráčel ke své staré, ale vždy připravené ojetině v místním terénu nepostradatelného traktoru, to zazdil ostřejším pitím. Pak bylo veselé odpoledne, kdy jako náhodou vypadly pojistky z rozvodu trafa, a to se samozřejmě zprovoznilo až druhý den dopoledne, kdy ženské tradičně nadávajíc horko a těžko uvařily obědy. Též večery a noci při svíčkách neodmyslitelně patřily ke každodennímu životu místního obyvatelstva, dobře předzásobeného koupí svíček, přišly vhod i hromničky.

Po sametové revoluci si tu otevřel pekařství pekař Vavroch. Po vypnutí proudu bylo jasno. Vždy ráno nebylo pečivo upečeno a láteřícího pekaře ráno pobíhajícího po návsi to dovedlo k šílenství a k ukončení živnosti. **I.B.**

Mrzlo až praštělo

Mrzlo až praštělo a porybný Vavroušek obcházel svůj revír. Byly to tři velké rybníky u městečka Potočná, které měl na starosti. Rybníky Velké oko, Šereda a U vrbiček. V létě kontroloval rybáře, jestli mají rybářský lístek a nechytají načerno, neboť v okolí bylo několik známých pytláků, kteří chodili na lup a ryby pak vozili hostinskému Pavlíčkovi ve vedlejším městečku za menší úhradu a nějaký šnaps. Všichni je už znali, ale jinak se nic nedělo, občas jim starosta domluvil a nebo dal pokutu, ale oni stejně lovili dál. Sice tajně a už ne tolik, protože jejich kamarád jednou při pychu spadl do vody. Bylo to na podzim a voda už dost studená, a než se vymotal z vlasců a kořenů staré vrby, která se nakláněla nad vodou, byl promrzlý a dostal zápal plic. Ulehl a dlouho se z toho dostával - bylo to znamení, že toho má už nechat? Asi ano. Pak chodil k rybníku už jen se svými vnuky, aby na ně dohlížel, když se v rybníku koupali a dováděli. No, a teď v zimě obcházel porybný Vavroušek rybníky, aby kontroloval, jestli otvory, které byly prosekány v ledu a měly okysličovat vodu, aby ryby mohly lépe dýchat, nebyly zamrzlé. Také hlídal kluky, kteří zde na Velkém oku hrávali hokej, aby do těchto děr nespadli. Byly sice ohraničené a bylo už z dálky vidět, kde jsou, ale znáte kluky. Dnes bylo obzvlášť zima, že všichni raději zůstali doma v teple. Jen porybný musel ještě dokončit svoji obhlídku. Byl už promrzlý na kost a těšil se již do tepla a na velký hrnek čaje s rumem. Opravdu dnes mrzlo až praštělo. **M.V.**

U stolu seděli tři lidé

Bylo to v hospodě U chroupavého koně, a o čem debatovali? Kdo byli ti lidé? Byli to představitelé obecního úřadu vesničky Krásná a probírali stížnost paní Blažkové, která si stále stěžovala. Byla to stará paní, ale ještě velmi čilá, která žila sama ve starém domku na kraji vesnice. Nikoho již neměla, jen synovce, který ale bydlel s rodinou daleko ve městě, a tak jediná její zábava byla sbírat drby z celé vesnice a chodit na obecní úřad si stěžovat. Žila s ní jen černá kočka, a to byl taky pěkný vejlupek, nenechala žádného kocoura na pokoji. A také pár slepiček pobíhalo po dvorku. No, a o co vlastně šlo? Paní Blažková si stěžovala na paní Smutnou, že její pes jí zakousnul slepici, ale nebyla to pravda. Pes byl už týden u veterináře ve vedlejší vesnici, měl zauzlení střev a byl po operaci. Tak se ti tři u stolu dohadovali, jak tuto stížnost vyřešit, a přitom popíjeli dobře vychlazené pivo. Když v tom přišel do hospody hajný Matějů a přisedl si k nim a řekl jim, že věc s bábou Blažkovou je vyřízená, že jeho hoši našli na kraji lesa noru se třemi malými liščaty a odchytili je i se starou liškou, jejich mámou, která se o ně starala. A tak věc byla vyřízena i v okolních vesnicích, kde se ztrácely slepice, teď všichni věděli, jak to bylo. No zlobte se na mámu, která krmí tři děti. Co se s nimi stalo? Odvezli je do většího revíru, kde bylo víc potravy pro všechny a máma nemusela navštěvovat dvorky se slepicemi. A ve vesničce Krásná byl zase klid. Paní Blažkové domluvili a vše dopadlo dobře. K paní Blažkové dokonce se nastěhoval synovec s rodinou, opravil domek, a paní Blažková byla ráda, že není už sama a měla práci i radost s malými synovci a na nějaké drby jí nezbyval čas. Měla teď jiné starosti o malou drobotinu, která honila její slepičky, ale to jí nevadilo. A proč se hospoda jmenovala U chroupavého koně? Hostinský měl koně a ten rád chroupal suchý chléb, no, a někdy si chroupnul i do ruky, která mu ho podávala. Tak proto. **M.V.**

Za dveřmi ležela manšestrová treпка

Kam zmizela ta druhá, co si tam odkládal děda Karlík, když se obouval do svých vysokých bot, když šel na louku posekat trochu čerstvé trávy pro svou jedinou kravku Lízu, která mu každý den dávala mléko do jeho kafička, které po ránu pil k snídani spolu s krajícem chleba namazaným vrstvou másla a s trochou soli. Máslo na svůj ranní chlebiček si z Lízina mléka také stloukl sám. Byl to takový samozásobitel. Na dvorku běhalo pár slepiček, v králíkárně pár králíků a v chlívku chrochtal pašík Venca, který také občas dostal trochu mléka se šrotem, který děda vyměňoval za mléko s mlynářem Mourkem. Na zahrádce byla zelenina a malý záhumenek mu poskytoval dost brambor na celou zimu. Tři stromy, které stály za malým domkem, jabloň, hruška a švestka, mu také obohacovaly jídelníček.

Dokonce si sám pálil z ovoce slivovici, kterou užíval každý den jako lék, jen dvě stopičky, ráno a večer. Děda Karlík byl čilý a milý stařík, kterého měli všichni ve vesnici rádi. Když někdo potřeboval pomoc nebo poradit, děda ochotně rád přispěchal na pomoc. Byl i dosti sečtělý, neboť doma měl plno knih, všichni se divili, kde je pobral. Nikdo ale nevěděl, že je to bývalý profesor z vysoké zemědělské školy z Brna. Do vsi se přistěhoval asi před třemi roky do domku po paní Krátké, která tu bydlela od mládí. Byl to její vzdálený synovec. Paní Krátká onemocněla a krátce na to zemřela a domek zůstal opuštěný. A tak jednoho dne se tu objevil starší muž a už tu zůstal. Byl to pan Karlík, synovec, který se o tetičce teprve teď dověděl, neboť v rodině se o ní nikdy nemluvalo, až teď po její smrti. On ani nevěděl proč. Pan Karlík byl starý mládenec. Pro své studování a bádání mu na ženy nezbyl čas a tak zůstal sám. Nyní ale už nebyl sám, měl svá zvířátka, která mu dávala potravu, a dobré sousedy, se kterými se vždy v hospůdce Na růžku setkával a debatil. No, a také měl svého psíka Punťu, který mu odnesl tu druhou treпку do boudy a tam ji měl jako polštářek. Pěkně ho hrála a dělala mu společníka, když děda nebyl doma. **M.V.**

Prudký vítr přerušil dodávku elektřiny

Prudký vítr přerušil dodávku elektřiny a celé město se zahalilo do tmy. Jen v dálce nebe protínaly velké blesky a nevěstilo to nic dobrého, přijde další pohroma. A za chvíli se z nebe spustily proudy vody, které se valily ulicemi městečka a braly sebou vše, co jim stálo v cestě. Netrvalo to dlouho, ale jistě by to způsobilo velké škody, kdyby to bylo poprvé. Ale lidé už věděli, co je čeká a tak byli připraveni. A škod nebylo proto tolik. Dodávku elektřiny řešily agregáty, které pomáhaly hlavně v nemocnici a na důležitých místech, než elektrárna zase bude pracovat. V domech měli lidé připravené lampy a svíčky, věděli již, že nebude dlouho trvat, než bude zase vše v pořádku.

Voda měla kam odtékat, kanály byly připraveny na tolik vody a boční škarpy též, a tak zanedlouho bylo v městečku zase dobře. Ulice pomalu osychaly, světla svíček a lamp v domech ještě chvíli blikala, ale hlavní místa v městečku již byla osvětlená. Městečko se pomalu dostávalo do normálu. Všichni byli rádi, že už je klid a vše je zase normální, ale také věděli, že to není konec. Tento stav se tu objevoval ob rok. Vždy na podzim k večeru. Čím to asi bylo, to zatím nevěděli. **M.V.**

Prudký vítr přerušil dodávku elektřiny, oheň v krbu vesele planul, polena praskala a voněla, to zní velice pohodově, kdo z nás by si tuto romantickou chvíli nepřál prožít.

Zvláště nyní, kdy se lidé opět nesmí sdružovat, protože z nákazy narůstá počet lidských obětí novými viry a opět je na místě vhodná k použití naše fantazie, která nic nestojí. Jen musíme zapnout na plné obrátky naši mysl a už se rozjíždí dlouhý seriál, v němž všechny díly jsou jedna velká šou, a tak dál. Teď vás nechám samotné s vaší představivostí. Jen tak dál!

*A nebát se ničeho! **I.B.***

Drazí přátelé,

v jednom kraji si lidé povídají takovou malou pohádku: Jeden velmi bohatý princ miloval překrásné šaty, zlaté přezky a drahé prsteny. Tak ozdoben se ukazoval svému lidu pouze ráno, kdy slunce zářilo do jeho obličeje a byl velmi šťastný, když v jasů slunečního světla se na něm všechno třpytilo a zářilo.

Lidem přecházel zrak a nadšením jásal. Jednou se však přihodilo, že se princ objevil až v pozdních odpoledních hodinách, když se slunce už sklánělo k západu. A tu poprvé mladý muž uviděl svůj vlastní stín. Jeho postava ztemněla a vrhala na lid před sebou jen stín. Tu se v jeho srdci vzbudil obrovský hněv. Nechal si ihned osedlat koně a chtěl okamžitě pryč. Chtěl žít tam, kde žádné stíny neexistují, kde je jen krásně a stále svítí slunce. Ujížděl z toho místa a tak jezdí až dodnes. Marně hledá, kde žádný stín není, kde jen slunce září. Určitě život bez stínů, to by bylo pěkné a nádherné, tak si žít. Ale lidský život má své stíny, tmavé obrazce, lidský život není pohoda, pocity štěstí a radosti.

Život prochází od dětství až do stáří různými úseky, kde se objevuje to hezké, to dobré, ale také ty chvíle, kdy přicházejí různé stíny do našeho života. Každé vývojové období má své klady i zápory.

A přesto existuje cesta, která člověka vyvádí z temnot, ze stínů života do zářícího světla. A tím je Ježíš Kristus, ten, který řekl: Já jsem cesta, pravda a život (Jan 14,6) - Já jsem světlo světa, kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života (Jan 8,12) - Nikdy není pozdě vydat se za Ježíšem, dokud člověk ještě žije tento pozemský život.

Vydejme se za Ježíšem, aby ten náš pozemský život směřoval správnou cestou. Ježíš i nám říká: nebojte se! On to říká v Písmu svatém dokonce 365x. To znamená, že máme žít každý den v jeho blízkosti, aby nás nezahltl strach, opuštěnost, smutek. Ježíš nám dává naději, pro dny následující.

Váš jáhen Pavel Urban

Rozloučili jsme se:

Budišová Eva,

Jilge Zdeněk,

Kuderová Marta,

Vránová Růžena.

18.4.1556 přišlo do **kláštera u sv. Klimenta** (dnešní Klementinum) prvních 12 příslušníků jezuitského řádu. **Klementinum** se nazývá podle kostela sv. Klimenta ze 13. století, který patřil k dominikánskému klášteru, ale za husitských válek byl vypálen. Jezuitská kolej založená roku 1556 zahájila neprodleně výuku a také přestavbu. Započala stavba kostela sv. Salvátora, byla postavena Vlašská kaple, darem nebo koupí získali jezuité 32 sousedních domů, dvorů a zahrad. Další výstavba pokračovala po skončení třicetileté války. V raně barokním slohu byla v 2. polovině 17. století dostavěna západní část areálu; Klementinum disponovalo také první splachovací kanalizací v Praze. Další stavby, mj. Zrcadlová kaple a Astronomická věž, pocházejí z období vrcholného baroka. Na stavbě Klementina se podepsala řada slavných architektů, připomeňme aspoň Františka Maxmiliána Kaňku nebo Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Po Pražském hradě je Klementinum druhý nejrozsáhlejší stavební celek v Praze. Je sídlem Národní knihovny České republiky, která areál s výjimkou kostelů spravuje.

24.4.1811 byla zahájena výuka na **Pražské konzervatoři**. Škola byla založena jako první konzervatoř ve střední Evropě. Na zakládací listině školy jsou podepsáni zástupci hudbymilovné šlechty a měšťanstva, mj. František Josef hrabě z Vrtby, František Josef ze Sternberka, Jan hrabě Nostic, a další. Absolventské koncerty posluchačů konzervatoře měly vždy i mezinárodní ohlas, zmiňovali je takoví mistři jako například Niccolò Paganini, Richard Wagner, Hector Berlioz či Ferenc Liszt. Od roku 1891 působil na škole Antonín Dvořák, mezi jeho studenty patřili Vítězslav Novák, Josef Suk, Rudolf Friml, Oskar Nedbal a Franz Lehár. Z významných absolventů připomeňme mj. jména Karel Ančerl, Jiří Bělohlávek, Rudolf Firkušný, Alois Hába, Jaroslav Ježek, Jan a Rafael Kubelíkovi, Bohuslav Martinů, Václav Neumann, a mnozí další. Dodnes je Pražská konzervatoř jednou z hlavních pražských vzdělávacích institucí pro výuku hudby, zpěvu a herectví.

30.4.1916 byl v Rakousko-Uhersku poprvé zaveden **letní čas** a stejně jako v Německu se používal do roku 1918. V českých zemích byl letní čas zaveden také za druhé světové války i v prvních poválečných letech. Znovu byl letní čas v Československu vyhlášen v roce 1979. Začínal poslední březnový víkend a končil poslední víkend v září. Od roku 1996 trvá letní čas až do posledního víkendu v říjnu. Tato změna byla provedena v celé Evropské unii, takže se jí přizpůsobilo i Česko.

1.4.1926 v právě poledne vysílal Československý rozhlas první **časové znamení**, trvalo 15 sekund a vysílalo se dvakrát denně. Signál, který vysílá Český rozhlas, se během let měnil mnohokrát, zatím naposledy 1.1.1999, kdy se šestibodové znamení zkrátilo na tři tečky a čárku.

12.4.1961 odstartovala z kosmodromu Bajkonur v kazašské poušti kosmická raketa **Vostok**, která nesla kosmickou loď s pilotem jménem **Jurij Gagarin**. Gagarin obletěl Zemi jednou a po 108 minutách přistál na Zemi. Vyslání člověka do vesmíru bylo impulzem, jenž vedl J. F. Kennedyho k vyhlášení projektu Apollo, jehož cílem bylo do konce desetiletí dopravit člověka na Měsíc. Tentýž den, kdy došlo k letu, nazpíval v Československém rozhlase Gustav Brom se svým orchestrem písničku Pozdrav astronautovi, jejíž text si tehdy pobrukovali všichni: Dobrý den, majore Gagarine,

2.4.1981 v Praze byl otevřen **Palác kultury**, dnešní Kongresové centrum. Stavbě se přezdívalo Pakul nebo Lidojem, ale pravda je, že neofunkcionalistická budova nedaleko Vyšehradu patří k nejpopulárnějším konferenčním centrům na světě. Nabízí desítky sálů a Kongresový sál pro skoro 3000 lidí patří akusticky k nejlepším na světě. V Paláci kultury se konaly stovky hudebních, divadelních i filmových produkcí i vědeckých i společenských akcí. O Centrum se v současné době majetkově dělí Česká republika a Hlavní město Praha. Jaká budoucnost čeká Kongresové centrum a podobné instituce v době postcovidové ukáže teprve čas.

16.4.1991 se česká **automobilka Škoda** stala součástí koncernu **Volkswagen**. Mladoboleslavská společnost tehdy ročně vyprodukovala necelých 200 000 vozů jediné modelové řady, které vyjížděly ze tří výrobních závodů. V současné době nabízí globálně aktivní společnost ŠKODA AUTO deset modelových řad automobilů s rostoucím podílem elektrifikovaných verzí, výrobní kapacity jsou šestinásobné.

Co je warfarin?

Warfarin je látka, která zpomaluje srážení krve a snižuje riziko vzniku krevní sraženiny (trombu) uvnitř srdce a cév nebo na povrchu náhrad z umělého materiálu (např. umělé srdeční chlopně). Působí tak, že blokuje účinek vitamínu K, který je v těle mimo jiné nezbytný pro tvorbu koagulačních faktorů – tj. látek, které se podílejí na srážení krve (koagulaci). Při vyšší dávce léku může dojít ke krvácení. Proto je důležité brát warfarin přesně podle doporučení lékaře.

Strava

Ačkoli většinou není nutné měnit vaše stravovací návyky, měli byste vědět, že příliš vysoký, nízký nebo kolísavý příjem vitamínu K potravou může vést ke komplikacím léčby warfarinem. Jestliže jste vegetarián, vegan nebo se stravujete jiným alternativním způsobem, proberte svůj jídelníček s lékařem nebo nutričním terapeutem. Pokud to bude nutné, poradí vám, jak složení stravy vhodným způsobem upravit. Držíte-li nějakou dietu nebo se k tomu chystáte, informujte o tom svého lékaře.

Neměňte výrazně složení ani množství stravy, dbejte na její pestrost a vždy jezte od každého druhu jídla spíše menší množství. Stejně doporučení platí pro nápoje.

Vyvarujte se potravin, které mají velmi kolísavý obsah vitamínu K jako je kysané zelí či jiná kvašená zelenina. Potraviny s vysokým obsahem vitamínu K (špenát, kapusta, hlávkové zelí, hlávkový salát, zelené saláty, květák, brokolice aj.) nemusíte ze svého jídelníčku zcela vyřazovat, ale jejich příjem by měl být vyrovnaný.

Alkohol

Vyhňte se nepřiměřenému pití alkoholu, povolen je maximálně jeden alkoholický nápoj denně – tj. 20 – 30 g alkoholu (0,5 l piva, 2 dl vína, 0,5 dl destilátu).

Doporučení při užívání warfarinu – zcela vyloučit zelené papriky, zelený čaj, červenou řepu, avokádo, špenát, hlávkový salát, květák, bílé i červené zelí jakkoliv upravované (dušené, kysané), brokolici, kapustu, pórek, petrželovou nať, čerstvá rajčata a papriky, čerstvý hrách.

V malém množství je možno pojídat kořenovou zeleninu – mrkev, celer, petržel, ředkvičky, kyselou okurku, malé množství luštěnin (neměly by představovat hlavní jídlo). Zralé čerstvé ovoce v přiměřeném množství je možné konzumovat, výjimkou jsou kiwi, maliny, ostružiny a mango. Také při přípravě pokrmů omezit používání rostlinných olejů.

Dostatečný pitný režim je samozřejmostí. Je třeba se vyvarovat popíjení alkoholu („povolena“ bývá jedna sklenka vína, malé pivo jedenkrát denně) a bylinných čajů.

Zdroj: www.prozeny.cz

Stravovací komise

Komise proběhla dne 11. 3. Jste velice spokojeni. Velice vám chutná a kuchyně se značně zlepšila, za což jsme rádi a moc vám děkujeme.

Karel Čapek – Zahradníkův rok

Ilustrace Josef Čapek

Zahradníkův duben

Duben, to je ten pravý a požehnaný měsíc zahradníkův. Ať si jdou do háje milenci se svým velebením máje; v máji stromy a květiny jenom kvetou, ale v dubnu vyrážejí; vězte, že toto klíčení a rašení, ty puky, pupence a klíčky jsou největším divem přírody, a víc už o nich neprozradím ani slovo; sed'te sami na bobku a hrabejte sami prstem v kypré zemi, se zatajeným dechem, neboť řečený prst se dotýká křehkého a plného puku. To nelze líčit, tak jako nelze slovy líčit polibky a několik málo jiných věcí.

Ale když už jsme u toho křehkého puku, tedy nikdo neví, jak to přijde, ale stává se to nápadně často: když šlápnete do záhonku, abyste na něm sebrali uschlou větvičku nebo vypleli neřáda pampelišku, šlápnete obyčejně na podzemní puk lilie nebo upolínu; tak vám to křupne pod nohou, a vy ustrnete hrůzou a hanbou; v tu chvíli se považujete za netvora, pod jehož kopyty tráva neroste. Nebo s nekonečnou opatrností kypříte v záhonku půdu se zaručeným výsledkem, že rozseknete motýčkou rašící cibulku nebo hladce uříznete rýčem klíčky anemon; když zděšení couvnete, rozdrtíte svou tlapou kvetoucí primulku nebo ulomíte mladý chvost delfinia. S čím úzkostlivější opatrností pracujete, tím víc natropíte škody; teprve léta praxe vás naučí mystické a surové jistotě pravého zahradníka, který šlápne, kam bůh dá, a přece nic nezašlápne; a když už, tedy si z toho aspoň nic nedělá. Tedy to jen tak mimochodem.

Duben je kromě rašení také měsíc vysazování. S nadšením, ano s divokým nadšením a nedočkavostí jste objednali u zahradníků sazenice, bez kterých byste nemohli být dále živi; slíbili jste všem přátelům zahrádkářům, že si k nim přijdete pro odnože; nikdy, pravím, nemáte dost na tom, co už máte. A tak se vám jednoho dne sejde doma nějakých sto sedmdesát sazenic, které chtějí do půdy; v tom okamžiku se rozhlédnete po své zahrádce a shledáte se zdrcující jistotou, že to nemáte kam dát.

Tedy zahradník v dubnu je člověk, který s vadnoucí sazeničkou v ruce dvacetkrát obíhá svou zahrádku, hledaje píd' půdy, na které ještě nic neroste. „Ne, sem to nejde,“ bručí tiše, „tady mám ty zatracené chryzantémy; tady by mně to udusil flox, a tuhle je smolnička, čert ji vem. Hm, tady se mně rozlezl zvonek, a tuhle u toho řebříčku také není místo – kampak já to dám? Počkejme, semhle, – ne, tady už je oměj; nebo sem – ale tady je mochna. Tady by to šlo, ale je tu plno tradeskancie; a tuhle – copak to tu vyráží? To bych rád věděl. Aha, tady je drobátko místa; počkej, sazeničko, hned ti ustelu. Tak vidíš, a teď si spánembohem rost.“

Ano, ale za dva dny zahradník shledá, že ji vsadil rovnou do nachově vyrážející pupalky.

Člověk zahradník vznikl zajisté kulturou, a nikoliv přírodním vývojem.

Kdyby vznikl od přírody, vypadal by jinak; měl by nohy jako brouk, aby nemusel sedět na bobku, a měl by křídla, jednak pro tu krásu a za druhé proto, aby se mohl vznášet nad svými rabátky. Kdo to nezkusil, nemá ponětí, jak nohy člověku překážejí, nemá-li se nač postavit; jak jsou zbytečně dlouhé, je-li nutno je složit pod sebou a dloubat prstem v půdě; jak jsou nemožně krátké, má-li člověk dosáhnout na druhý kraj záhonu, aniž přitom šlápnul na polštář pyrethra nebo rašící orlíček.

Nebo takhle být zavěšen na popruhu a houpat se nad svými kulturami, nebo aspoň mít čtyři ruce a na nich hlavu s čepicí a víc už nic; nebo mít údy vysunovací jako fotografický stativ.

Ale jelikož je zahradník zevně uzpůsoben stejně nedokonale jako vy ostatní, nezbyvá mu, než aby ukázal, co umí: aby balancoval na špičce jedné nohy, aby se vznášel jako carská baletka, aby se rozkročil na čtyři metry šířky, aby našlapoval lehce jako motýl či konipásek, aby se vešel na čtvereční coul půdy, aby se udržel v rovnováze proti všem zákonům o nakloněných tělesech, aby všude dosáhl a všemu se vyhnul a ještě se přitom pokoušel zachovávat jistou důstojnost, aby se mu lidé nesmáli.

Ovšem při zběžném pohledu zdálky nevidíte ze zahradníka nic než zadek; vše ostatní, jako hlava, ruce a nohy, je prostě pod ním.

Děkuju za optání, už toho bude hromada: narcisy, hyacinty i tacety; viola cornuta a pupkovec, lomikámen, draba i arabis i hutchinsia a petrklíče a jarní vřes, a co toho rozkvetne zítra nebo pozítří, to budete koukat.

To se rozumí, koukat dovede každý. „Jej, to je pěkná lila kytička,“ řekne takový laik, načež mu zahradník trochu uraženě řekne: „To přece je Petrocallis pyrenaica.“ Neboť zahradník si potrpí na jména; květina beze jména je, abych to řekl platonsky, květina bez metafyzické ideje; zkrátka nemá tu pravou a plnocennou skutečnost. Květina bezejmenná je plevel; květina s latinským jménem je jaksi povýšena do stavu odbornosti. Vyroste-li vám na záhonku kopřiva, zapíchněte k ní jmenovku „Urtica dioica“, a počnete si jí vážit; ba i půdu jí zkypríte a přihnojíte ji čilským ledkem. Mluvíte-li se zahradníkem, zeptejte se ho vždycky: „Jak se jmenuje tahle růže?“

„To je Burmeester van Tholle,“ řekne vám zahradník potěšen, „a tahle je Madame Claire Mordier,“ a přitom si o vás s uznáním pomyslí, že jste slušný a vzdělaný člověk. A ne hazardujte sami se jmény; neříkejte například „Tady vám kvete fajn Arabis“, když na vás může pak zahradník rozlíceně zahřímat: „Kdepak, to přece je SchieverECKIA Bornmülleri!!“ Ono to je sice skoro jedno, ale jméno je jméno; a my zahradníci držíme na dobré jméno. Proto také nenávidíme děti a kosy, protože nám vytahují a popletou zapíchané jmenovky; pak se nám stane, že ukazujeme s podivem: „Koukejte, tady ten čilimník kvete docela jako protěž, – to je snad taková lokální variace; a je to určitě čilimník, protože je u něho má vlastní jmenovka.“

Svátek

... Ale já naschvál nebudu opěvat svátek práce, nýbrž svátek soukromého vlastnictví; a nebude-li zrovna pršet, tu jej jistě budu oslavovat sedě na bobku a říkáje: „Počkej, já ti přisypu drobet rašeliny, a tuhleten výhonek ti uříznu; a ty bys chtěla hlouběji do země, vid’?“ A taříčka řekne, že by chtěla, a já ji zasadím hlouběji do země. Neboť toto je má půda zkropená potem a krví, a to doslovně; neboť když člověk uřezává větvíčku nebo výhonek, musí se skoro vždycky říznout do prstu, jenž je také jenom větvíčka nebo výhonek. Člověk, který má zahrádku, se neodvolatelně stává soukromým vlastníkem; pak mu na ní neroste růžička, nýbrž jeho růžička; pak nevidí a nekonstatuje, že už kvetou třešně, nýbrž že kvetou jeho třešně. Člověk, který je vlastníkem, nabývá jisté vzájemnosti s bližními, například co se týče počasí; tu říká, že „už by nám nemělo pršet“ nebo že „nám pěkně zamoklo“. Krom toho nabývá jakési neméně silné výlučnosti; shledává, že sousedovy stromky jsou roští a košťata na rozdíl od jeho vlastních stromků; nebo vidí, že tahle kdoule by se dělala lépe na jeho zahradě než na zahradě sousedově, a tak dále. Je tedy pravda, že soukromé vlastnictví vyvolává jisté třídní a kolektivní zájmy, například co se týče počasí; ale je stejně pravda, že probouzí strašně silné pudby sobecké, soukromopodnikatelské a majitelské. Není pochyby, že by člověk šel do boje za svou pravdu, ale ještě ochotněji a divoceji by šel do boje za svou zahrádku. Člověk, který je majitelem několika sáhů půdy a něco na nich pěstuje, se opravdu stává tvorem jaksi konzervativním, neboť je závislý na tisíciletých přírodních zákonech; dělej co dělej, žádná revoluce mu neurychlí dobu klíčení a nedá kvést šeriku před květnem; tu tedy se člověk umoudří a podřídí se zákonům a zvyklostem.

Tobě pak, zvonečku alpský, vyhloubím hlubší lůžko. Práce! I tomuto piplání v prsti můžeš říkat práce, neboť, povídám, namůžeš si přitom hřbet i kolena. Avšak nezáleží na práci, nýbrž na zvonečku; neděláš práci proto, že práce je krásná, nebo že šlechtí, nebo že je zdravá, nýbrž děláš ji proto, aby zvoneček kvetl a lomikámen se rozrůstal v polštář. Kdybys chtěl něco slavit, nemohl bys oslavovat tuto svou práci, nýbrž zvoneček nebo lomikámen, pro které to děláš. A kdybys místo psaní článků a knížek stál u stavu nebo u soustruhu, nedělal bys tu práci proto, že je to práce, nýbrž proto, že budeš za to mít uzené s hrachem, nebo proto, že máš hromadu dětí a že chceš být živ.

A proto měl bys dnes oslavovat uzené s hrachem, děti a život, všechno to, co za svou práci kupuješ a za co svou práci platíš. Nebo bys měl oslavovat to, co svou práci uděláš. Cestáři by neměli oslavovat jenom svou práci, nýbrž silnice, které z ní vyrostly; a textiláci by měli v den svátku práce oslavovat hlavně kilometry cvilinku a kanafasu, které vysoukali z mašin. Říká se tomu svátek práce, a nikoli svátek výkonu; a přece člověk by měl být spíše pyšný na to, co vykonal, než na to, že vůbec pracoval.

Ptal jsem se kohosi, kdo navštívil nebožtíka Tolstého, jaké byly boty, které si Tolstoj sám ušil. Prý byly ukrutně špatné. Dělá-li člověk práci, má ji dělat buď proto, že ho to baví, nebo proto, že to dovede, nebo konečně proto, aby se uživil; ale šít si boty ze zásady, pracovat ze zásady a ze ctnosti, znamená dělat práci, která za mnoho nestojí. Čekal bych, že svátek práce bude vrcholit velebením té lidské šikovnosti a všech fortelů, kterými vládnou, kdo dovedou vzít práci za pravý konec. Kdybychom dnes oslavovali čimany a chlapíky všech zemí, dopadl by tento den zvláště vesele; byl by to skutečný svátek, poutní den života, svátek všech správných hochů –

Dobrá, avšak tento svátek práce je den vážný a přísný. Nic si z toho nedělej, maličký kvítku jarního floxu, a rozevři svůj první růžový kalich.

Znění tohoto textu vychází z díla Zahradníkův rok tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Československý spisovatel v roce 1983. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován. Text díla (Karel Čapek: Zahradníkův rok), publikovaného Městskou knihovnou v Praze, není vázán autorskými právy.

JARO

Jaro už klepe na dveře,

kdopak mu asi otevře?

Bude to sněženka

nebo petrklíč?

Obě kvítka mají

ke dveřím

jara klíč.

A.H.

VOLBA DŮVĚRNÍKŮ

V prvním březnovém týdnu proběhla v našem domově volba důvěrníků. Protože se zatím nemůžeme setkávat na sále ve větším počtu, proběhla volba tentokrát formou ankety.

Volba dopadla takto:

Oddělení A0 – zůstává bez důvěrníka, obyvatele tohoto oddělení bude pravidelně informovat aktivizační pracovník.

Oddělení A1 – důvěrníkem byla zvolena paní Sáša Růžičková.

Oddělení A2 – důvěrníkem byla zvolena paní Ilona Bednářová.

Oddělení A3 – vzhledem k dlouhodobé hospitalizaci důvěrnice paní Marty Urbanové byl zvolen zastupující důvěrník PhDr. Přemysl Červenka.

Oddělení B0 – důvěrníkem byla zvolena paní Marie Blažková.

Oddělení B1 – důvěrníkem byla zvolena paní Danuše Boháčová.

Oddělení B2 – důvěrníkem byl zvolen pan Jiří Šlégr.

Všem důvěrníkům děkujeme za spolupráci.

2.4.1926 se narodil herec **Jiří Adamíra** (†1993). Po začátcích ve Státním divadle v Ostravě zakotvil v Realistickém divadle v Praze. Vytvořil zde desítky rolí, jejichž společným rysem byla schopnost zobrazit typ intelektuála či aristokrata, bránícího se banalitou noblesou a ironií. Za všechny role aspoň Hamlet, profesor Higgins v Shawově Pygmalionu nebo Archie Rice v Osbornově Komikovi.

Svůj umělecký život završil v Národním divadle, kde hrál poslední tři roky života. Z filmových a televizních rolí připomeňme Karla Kovařovice ve filmu Lev s bílou hřívou nebo policejního radu Korejse v Panoptiku města pražského.

3.4.1876 se narodil zakladatel obuvnického impéria ve Zlíně **Tomáš Baťa** (†1932). Ze své firmy vytvořil komplex výroby, obchodu, dopravy, služeb a financí, byl jedním z největších podnikatelů své doby. Jeho metody řízení výroby a obchodu a systém motivace pracovníků byly na tehdejší dobu revoluční a jsou stále využívány. Spolu s budováním továrního areálu dokázal přebudovat i město Zlín. Jako jeho starosta prosadil koncepci zahradního města s originální funkcionalistickou architekturou; ze Zlína se tento styl šířil spolu s Baťovými továrnami do dalších míst v Československu i ve světě. Zřízením nemocnice ve Zlíně položil základy k moderní péči ve městě a regionu. Prosazováním projektů dálkové železniční, letecké, říční a silniční dopravy mířil ke zlepšení soustavy komunikací v regionu i celém Československu. Tomáš Baťa tragicky zahynul při letu v mlze nedaleko své továrny. Právem je považován za jednoho z největších Čechů moderní doby.

4.4.1926 se narodila **Zdena Procházková**. Domovskou scénou se jí stala Městská divadla pražská – její Lízu Doolittlovou v Shawově Pygmalionu nelze z paměti vymazat. Hostovala i v Národním divadle a v letech 1957 a 1958 působila jako konferenciérka v Laterně Magice, se kterou vystupovala i na Expo 58 v Bruselu. Díky své excelentní němčině dokázala po sňatku s druhým manželem, Rakušanem Erichem Hartmanem, zakotvit velmi úspěšně ve vídeňském Burgtheatru. Má na kontě řadu filmových i televizních rolí, naposledy se objevila v Renčově filmu Líza Baarová.

O svých cestách životem vydala vzpomínkovou knihu Na jevišti mezi Prahou a Vídní - Nezapomenutelná Líza Doolittlová.

4.4.1961 se narodila mezzosopranistka **Dagmar Pecková**. Po absolutoriu Pražské konzervatoře zpívala v Drážďanech, Státní opeře v Berlíně a na mnoha významných scénách ve světě. Spolupracuje s Českou filharmonií, mezi její nejoblíbenější skladatele patří Gustav Mahler. Cenu Thálie získala za roli Carmen v inscenaci pražského Národního divadla. K hudebním lahůdkám patří album Hřišnice, na kterém nazpívala árie osudových hrdinek, jako jsou Máří Magdalena, Herodiada, Dalila, Medea, Elektra či Salomé. Nahrávka Supraphonu vznikla ve spolupráci Slovenskou filharmonií a Slovenským filharmonickým sborem. Dagmar Pecková patří k nejvýznamnějším operním pěvkyním současnosti.

5.4.1991 zemřel spisovatel, novinář a překladatel **Jiří Mucha** (*1915). Syn Alfonse Muchy vystudoval medicínu, za války působil jako válečný zpravodaj BBC v Africe i v Itálii a Francii. Po válce pracoval jako novinář, v roce 1951 byl uvězněn a v inscenovaném procesu odsouzen za špionáž. Ve vězení pracoval jako lékař v uhelných a uranových dolech. Po propuštění se živil jako scenárista a překladatel z angličtiny. Propuštění z vězení vykoupil závazkem spolupráce s tajnou policií. Ta s ním ale v roce 1963 ukončila spolupráci, protože nepředával seriózní informace. V roce 1968 byl rehabilitován. Jiří Mucha patřil v 60. letech k významným českým spisovatelům a scenáristům. V autobiografickém románu Studené slunce se scény z trestního tábora střídají s úvahami o lidském údělu a o umění. Vrcholná próza Alfons Mucha je věnovaná životu a výtvarnému dílu Alfonse Muchy, přičemž jeho myšlenky a odkaz začleňuje do barvitě literární fresky přelomu 19. a 20. století. Jiří Mucha díky svému rodinnému a uměleckému zázemí a také jako manžel skotské hudební skladatelky Geraldine Thomsenové udržoval i v časech normalizace bohaté internacionální kontakty. Jeho život sám o sobě vydal na několik románů a to se také stalo: Mucha a jeho dům na Hradčanském náměstí inspirovaly divadelní hru Arthura Millera Strop v arcibiskupském paláci i novelu Philipa Rotha Pražské orgie. Česká televize nedávno vysílala stejnojmenný film režisérky Ireny Pavláskové podle této knihy. Dům na Hradčanském náměstí dosud obývá Geraldine Muchová a často zde pobývá i syn John Mucha.

6.4.1951 se narodil horolezec **Josef Rakoncaj**. Světoznámý dobyvatel nejvyšších hor světa, trenér horolezectví a spisovatel má na kontě desítky prvovýstupů v České republice i v cizině. V roce 1983 vystoupil na vrchol druhé nejvyšší hory světa K2 a za tři roky výstup zopakoval a je tak jediným člověkem na světě, který to dokázal. Výčet jeho výstupů by zaplnil ostatní rubriky dubnového Hájku. Dodejme tedy, že Josef Rakoncaj je i úspěšný podnikatel. Bohatých zkušeností využil pro vývoj funkčních materiálů a oblečení pro horolezce a jeho výrobky se skvěle uplatnily i ve světě.

9.4.1891 se narodil **Vlasta Burian** (†1962). Herec, zpěvák, mim, režisér a divadelní ředitel byl také úspěšným podnikatelem, sportovcem, štědrým mecenášem a jednou z nejskvělejších hvězd českého meziválečného filmu a divadla i rozhlasu. Po válce byl neprávem nařčen z kolaborace a následky toho, že přišel o vlastní divadlo a nemohl veřejně vystupovat, mu podlomily zdraví natolik, že už se k plné slávě nikdy nevrátil. K očistění jeho památky došlo až díky badatelské práci teatrologa Vladimíra Justa, v knize Vlasta Burian – Paradoxy krále komiků a především v práci Věc: Vlasta Burian, kde Just veškerá podezření z kolaborace s nacisty vyvrátil. Obliba u diváků všech generací ale nikdy nepominula, o čemž svědčí vítězství v anketě České televize o „Krále komiků“ a časté televizní reprízy jeho filmů. První velký úspěch přinesla hned první role ve zvukovém filmu C. a k. polní maršálek a nelze pominout také postavu podvodníka Chlestakova ve filmovém ztvárnění Gogolova Revizora režisérem Martinem Fričem. Z filmových komedií připomeňme aspoň To neznáte Hadimršku, Lelíček ve službách Sherlocka Holmese, Ducháček to zařídí, U pokladny stál... Anton Špelec, ostrostřelec, Tři vejce do skla, Katakomby a mnohé další. U dnešního Divadla Komedie - dříve Divadlo Vlasty Buriana – je po velkém českém herci pojmenovaná pasáž a ve foyeru divadla je jeho busta.

20.4.1961 se narodila česká operní pěvkyně **Eva Urbanová**. Vystupuje na světových operních scénách včetně milánské La Scaly, londýnské Covent Garden a Metropolitní opery v New Yorku, nahrává pro hudební vydavatelství Supraphon. Je sólistkou Opery Národního divadla v Praze. Mezi její stěžejní roli patří Kostelníčka z opery Její pastorkyňa od Leoše Janáčka v inscenaci Národního divadla, za níž získala dvakrát cenu Thálie. K jejímu koncertnímu repertoáru patří Janáčková Glagolská mše, Dvořákovy skladby Stabat Mater, oratorium Svatá Ludmila, Requiem nebo Te Deum. Eva Urbanová patří k mezinárodně uznávaným hvězdám operního nebe.

28.4.1911 se narodila operní pěvkyně **Maria Tauberová** (†2003). Doménou manželky dirigenta a šéfa opery ND byly kolorатурní sopranové role. Byla vynikající Zuzankou ve Figarově svatbě, Violetou v La Traviatě, Rosinou v Lazebníku sevillském, či například Bystrouškou v Janáčkově opeře Příhody lišky Bystroušky a také první českou Natašou Rostovovou ve Vojně a míru. Sólistka opery Národního divadla je nositelkou Ceny Thálie za celoživotní mistrovství v opeře.

29.4.1857 se narodil cukrář **František Maršner** (†1917). S manželkou založili v roce **1891** na Královských Vinohradech továrnu na cukrovinky, která se stala největším závodem svého druhu v Čechách a jedním z největších v Rakousku-Uhersku. Maršnerovi vyráběli i čokoládové figurky a vánoční kolekce a čokoládu propagovali jako zdravou potravinu. Vzniku Československa se pan Maršner nedomáhal, ale jeho podnik prosperoval i za první republiky pod značkou Orion. Logo s modrou hvězdou, které vytvořil ve 20. letech Zdeněk Rykr, známe dodnes, stejně jako Rykrův obal na čokoládovou tyčinku Kofila. **Čokoládovny Orion** patřily v meziválečném období mezi nejznámější evropské výrobce. Jejich pokračovatelé dnes patří do skupiny Nestlé.

29.4.1916 se narodil malíř, grafik a scénograf **Zdeněk Seydl** (†1978). Vyučený typograf studoval UMPRUM u Františka Kysely a vytvořil si vlastní charakteristický výtvarný rukopis. Jeho grafický projev charakterizuje lapidárnost i dekorativní stylizace. Po druhé světové válce se věnoval hlavně grafice, knižní ilustraci a loutkovému i kreslenému filmu (Paraplíčko, 1957, Lev a písnička, 1959, Biliár, 1961, Špatně namalovaná slepice, 1964). Byl autorem knížek pro děti, např. Co jsem viděl a slyšel v trávě (1965), Motýli (1966). Jeho jméno je spojeno především s nakladatelstvím Československý spisovatel. Jako scénograf spolupracoval s řadou scén, pro Národní divadlo navrhoval kostýmy i celou výpravu, za soubor kostýmů ke Stravinského baletu Petruška získal na Pražském quadriennale 1967 stříbrnou medaili. Slavné jsou jeho obálky knih a grafické úpravy textů Bohumila Hrabala.

Zdroje: [wikipedia](https://www.wikipedia.org), [seznam.cz](https://www.seznam.cz), www.cesky-jazyk.cz/zivotopisy www.csfd.cz

Petr Čornej: Husitská revoluce. Na biografii profesora Čorneje Jan Žižka jsme před časem upozorňovali. Nyní vyšla kniha, která s Žižkovým životopisem souvisí, ale v mnoha směrech ho přesahuje. Po roce 1400 prožívala Evropa těžké časy. Církev rozpolcená, sílící útoky Turků a krize politického systému. Kniha líčící husitskou revoluci po Husově upálení se čte jako vzrušující sled krátkých, svižných kapitol. Aktéři se přelévají, střetávají, myšlenkové i politické střety a pnutí vyústily až do doby husitského krále Jiřího z Poděbrad. Populární formou tak Čornej osvětluje evropský kontext událostí, dobovou mentalitu, náboženské souvislosti, vojenskou strategii husitů a jejich protivníků i význam husitství pro české dějiny. Tato historie „do kapsy“ shrnuje vše podstatné o jedné z nejslavnějších kapitol českých dějin.

Petr Čornej: Husitská revoluce. Paseka 2021. 224 stran, 224 – 299,-Kč.

Martin Nekola: Český New York. Agenti lodních společností od 60. let 19. století objížděli český venkov a lákali lidi do USA. A lidé odcházeli, z různých důvodů – politických, náboženských i ekonomických. Většina Čechů si nemohla dovolit první třídu, dva až pět týdnů cesty se tísnili v podpalubí, někteří tak cestu nepřežili, vypráví o prvních Čechách v New Yorku autor, jehož prababička cestu tam, ale také zase zpátky, podnikla. Od 70. let 19. století v New Yorku velmi dobře fungovala česká komunita. „*Skoro ani nebylo nutné umět mluvit anglicky. Běžně jste si mohli nakoupit v českém obchodě, přečíst si české noviny, jíst české jídlo. Pocit odtržení od domova nemusel být tak silný,*“ upřesňuje Nekola. Úspěšných Čechů, kteří v New Yorku našli domov, je mnoho jak z průmyslových, tak i uměleckých oborů. Od Gustava Mahlera, Emmy Destinové, přes Miloše Formana a Ivana Passera až po Petra Síse nebo Adama Plachetku. Martin Nekola je badatel a historik. New York navštívil víc než dvacetkrát a kniha, kterou zasvětil vztahu Čechů k N.Y., jeho znalost i lásku k tomuto městu dokazuje.

Martin Nekola: Český New York. Universum 2021. 168 stran, 359,-Kč.

Alice Munroová: Přítelkyně z mládí. Nositelka Nobelovy ceny Alice Munroová je nazývána mistryní současné povídky. Že je to pravda dokládá i poslední soubor autorky, který vyšel v češtině pod názvem Přítelkyně z mládí. Ženské hrdinky příběhů jsou často ve dvojici: buď se sestrou, s matkou, anebo s bratrem, případně s přítelem, ctitelem, milencem, manželem. Ty vztahy, stejně jako příběhy jsou ale dvojznačné nebo ještě mnohoznačnější. Možná – to je podstatné. Možná to tak bylo, možná byl/byla tím, za koho jsem ji měla. Anebo také ne...Náhody, nečekaná setkání i všední události se v obyčejném, realistickém podání proměňují v tajemné komnaty lidských osudů.

Alice Munroová: Přítelkyně z mládí. Překlad Zuzana Mayerová. Paseka 2021. 275 stran, 248 – 369,-Kč.

Štěpánka Sekaninová, Tom Velčovský: Dopravní prostředky, které pohnuly světem. Populárně naučná knížka je určená především dětem. Tím spíš ale může inspirovat – jako dárek nebo prostředek společné zábavy. Nad vtipným a zasvěceným textem a krásnými ilustracemi se s vnoučaty či pravnoučaty můžete vrátit do dob, kdy se lidé přemisťovali úplně jinak než dnes. Na stránkách knihy se setkáte se slavnými vynálezci, jejichž nápady rozpoutaly technické revoluce, i s moderními stroji, díky nimž se lidstvo dotýká hvězd.

Štěpánka Sekaninová, Tom Velčovský: Dopravní prostředky, které pohnuly světem. B4U Publishing 2021. 64 stran, 208 – 299,-Kč.

Zdroje: www.lidovky.cz databazeknih.cz www.idnes.cz www.cbdb.cz

POSLECH HUDBY

Jako vánoční dárek jsme od zpěváka Richarda Krajčá dostali gramofon a desky. Scházíme se každý čtvrtek v 10:00 v reminiscenční místnosti. V případě zájmu se obraťte na svého aktivizačního pracovníka.

DAROVANÉ PŘÁNÍ

Každý z nás má jistě nějaká přání, některá dokážeme vyslovit nahlas, některá si sami dokážeme vyplnit, o některých jen sníme. Napište své přání na papír, uveďte celé své jméno a také napište proč, z jakého důvodu, si přejete právě toto přání. Sepsané přání pak vhodte do krabičky, označené logem „Darované přání“, která se nachází u kavárny, nebo požádejte svého aktivizačního pracovníka.

Schůzka důvěrníků s vedením domova se uskuteční ve středu 7. 4. 2021 od 10:00 v sále.

VIRTUÁLNÍ VÝLETY PO KRÁSÁCH NAŠÍ VLASTI I SVĚTA

Máme 3D brýle, pokud chcete vyzkoušet něco nového a aspoň virtuálně se přenést např. k moři nebo do rodného kraje, neváhejte oslovit svého aktivizačního pracovníka. 3D brýle nejsou doporučeny pro klienty s kardiostimulátorem.

HOMEK NA ZAHRADE

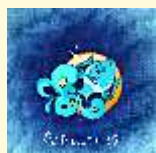
Měl sloužit hlavně pro návštěvy. Byl postaven v době, kdy návštěvy byly zakázány a vůbec se nevědělo, kdy a jestli vůbec budou povoleny. Naštěstí do domova návštěvy mohou, ale domek nám zůstal. Nyní bude sloužit pro různé aktivity, ať už skupinové, nebo individuální. Je bezbariérový a dá se navštěvovat v létě i v zimě. Pokud se do domku chcete podívat, oslovte svého aktivizačního pracovníka.

Duben

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Máte štěstí, že kolem sebe máte fajn přátele. V této složité době potřebujete i vy občas rozveselit a pobavit.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Jako správní Vodnáři jste poněkud horkokrevní, a tak vás může přepadnout bolest hlavy. Dodržujte pitný režim!

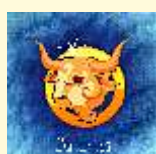
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Jste s protějškem společenští tvorové, a tak vám doba koronaviru nevyhovuje. Naštěstí si vystačíte také sami se sebou.

Beran - 21. 3. – 20. 4.

Telefonát s přáteli vám zvedne náladu a přivede na jiné myšlenky. Je načase se také od srdce zasmát a nesmutnit.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Máte-li trápení v rodině, určitě najdete někoho, s kým to můžete upřímně probrat. Zřejmě půjde o velmi blízkého přítele.

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Dlouho jste snili o člověku, který by vám snesl modré z nebe a udělal z vás šťastnou osobu. Teď ho máte vedle sebe.

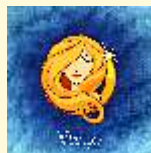
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Sledování oblíbené soutěže, poslech klidné hudby, četba odborné literatury, vám zpříjemní nastávající dny.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Bolesti kloubů mohou mít na svědomí výkyvy počasí. Pomožte si od nich chladivými a bylinkovými masážními gely.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

Bylinkové čaje nemusí být nedobré nebo hořké. Vyberte si směs bylinek také podle neduhu, který chcete léčit.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Dobrou náladu vám může vrátit oblíbená činnost nebo knížka. Nenechte se pohltit nepříznivými zprávami ze společnosti.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

V podstatě jste optimista, takže čekáte, že se přežene každá bouře. Díky tomu si z dnešních problémů moc neděláte.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Vaše dnešní výřečnost vám dost pomůže. Je totiž možné, že narazíte na osobu, se kterou se zatoužíte okamžitě seznámit.